

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری و صف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفيعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: جام جم برتر برنا
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگوی صبا با رضا محبی نوری؛ نویسنده فیلم احمد داستان یک قهرمان در زلزله بم

به هر حال اطرافیان زنده هستند و نظرات متفاوتی نیز وجود دارد. اما روایت این فیلم از شهید کاظمی از ۱۹ سالگی تا ۴۰ سالگی که تماماً در مسیر قهرمانی و اثر بخشی بوده (از زمان بیت المقدس، فتح خرمشهر تا قرارگاه حمزه در غرب کشور) انجام شده. احمد کاظمی بلا تردید، یکی از مهمترین فرماندهان ایران است که در تمام مقاطع زندگی اش منشاء خیر و تصمیمات حساس و اثر گذار بوده است و حال اینکه تنها یک شبانه روز از زندگی یک قهرمان را، آن هم در بستر یک واقعه اجتماعی، به تصویر بکشیم، بحران بزرگی بود. به دلیل همین محدودیت، انتخاب ما این بود که بیشتر به وجوه نگرش شهید کاظمی در مدیریت بحران، مردم داری او و همچنین هم سو سازی انرژی های منکثر و گاه مخالف در حل بحران مردم بپردازیم. به همین خاطر اشاره به تمام این موارد کار را بسیار سخت می کرد. از سویی دیگر، با توجه به اینکه این فیلم به زلزله بم می پرداخت، سعی کردیم که تا در عین پرداخت به حوادث و تلخی های پیش آمده برای مردم عزیز بم، عزت نفس، بزرگ منشی و کرامت مردم بم را نیز در نظر داشته باشیم. این نظر شخصی و البته فکر می کنم نظر تمام عوامل فیلم باشد. فیلم «احمد» با تمام مشقات بسیار بالایش، برای تیم تولید پروژه های با آرامش قلب بود، چرا که من معتقدم غیر از توجه خاص خود شهید کاظمی، این فیلم هرگز ساخته نمی شد. این شاید مهمترین هوشمندی است که دستت را دست چه کسی بدهی؟! من از ابتدای فیلمنامه تا آخرین لحظه پس تولید، شاهد این ماجرا بودم که هم امیر عباس و هم حاج حبیب والی نژاد که اگر نبود هرگز کاری با این کیفیت ساخته نمی شد هر دو دلشان به این فیلم و حضور شهید کاظمی در تمامی مراحل قرص بود.

حرف پایانی؟

این فیلم مرهون تلاش افراد بسیار نازنینی است که چه در عرصه مدیریت و حمایت از یک کار بزرگ در سازمان سینمایی سوره و چه در هنرورزی، خلاقیت و تلاش شبانه روزی عوامل ساخت این اثر حضور داشته اند. به نظرم سینمای ایران با پروژه «احمد» بعد از مدت ها یک «فیلم سینمایی» فراتر از استانداردهای سینمای ایران را تجربه می کند و این جای شکر بسیار زیادی دارد. امیدوارم مردم از تماشای فیلم لذت ببرند و مردم ایران، مردم عزیز بم و شخص شهید کاظمی از تلاش این گروه راضی باشند.

سازی، تا از این طریق، بتوانیم به این مواجهه، قالبی دراماتیک بدهیم.
نحوه انتخاب بازیگران چگونه بوده است؟

این مسائل بیشتر به حوزه کارگردانی مربوط می شود اما کلیاتی که می توانم بگویم این است که بر اساس شناختی که نسبت به امیر عباس ربیعی دارم، مهم ترین تصمیمی که از فرایند ایده تا اجرا شکل گرفته است، عنصر بازی و موقعیتی است که بازیگر بتواند به درستی مقابل دوربین او ایفای نقش کند. که خب تمام این مسائل مربوط به نحوه هدایت بازیگری است، اما ناگفته نماند که بازیگر نیز برایش بسیار حائز اهمیت است، طوریکه ویژگی و توانایی های بازیگر برایش مهم تر از نام و شهرت شان است. در پیش تولید این پروژه، افراد بسیار مختلفی از بازیگران چهره تا شناخته نشده اما توانمند برای این نقش تست دادند که در نهایت به یک ترکیب خاصی رسیدیم که بازی های یک دست و تماشایی این اثر محصول همین دقت، سختگیری و تخصص آقای ربیعی است. این جنس از انتخاب ها، به هر ترتیب محدودیت هایی برای فیلم و کارگردان دارد اما مهم این است که کارگردان متوجه می شود که کدام بازیگرها توانایی بر آمدن از پس نقش و انتظارات او را دارند. البته که عنصر شباهت به شهید کاظمی نیز یکی از فاکتورهایی بود که باید در نظر گرفته می شد. در نهایت تیمی صالحی که بسیار بازیگر توانمندی است برای ایفای این نقش انتخاب شد.

در روند تولید این فیلم با چالش یا مشکلی روبرو نبودید؟

شاید نظر شخصی ام باشد اما ساخت فیلم «احمد» یکی از سخت ترین فیلم ها چه در حوزه نگارش، پیش تولید، مرحله ساخت و پس تولید در چند دهه اخیر است که با چالش و مشکلات زیادی روبرو بودیم. پروداکشن فیلم به لحاظ نیروی انسانی و شبیه کردن صحنه های فیلم به حادثه زلزله بم، شرایط بسیار پیچیده ای را برای تولید به وجود آورده بود. به هر حال قصه در بستری روایت می شود که به لحاظ تاریخی حدود ۲۰ سال فاصله زمانی است و در بطن یک بحران بزرگ به نام زلزله بم (فکر می کنم، بزرگ ترین زلزله در کشور است که تقریباً ۴۰ هزار نفر از هموطنان مان از بین رفتند) ایجاد می شود که نیازمند طراحی بسیار سخت برای کارگردان، طراحان صحنه، گریم، تولید و... بود. از طرفی مواجهه با شخصیت های قهرمان پیچیدگی و سختی های خودش را دارد به خصوص زمانی که این شخصیت ها به معاصر نزدیک باشند، چرا که

معصومه دهقان نژاد - رضا محبی نوری متولد ۱۳۶۵ و دانشجوی دکتری جامعه شناسی فرهنگی است. وی سال های زیادی در عرصه روزنامه نگاری، داستان نویسی و پژوهش های اجتماعی فعالیت کرده است. همچنین در آثار وی، می توان به نگارش و ساخت چندین فیلم کوتاه، مجموعه تله تئاتر و دو تله فیلم اشاره کرد. اما فیلم سینمایی «احمد» اولین تجربه فیلمنامه نویسی او در حوزه سینماست که در سودای سیمرغ چهل و دومین جشنواره فیلم فجر حضور دارد.

همکاری شما با آقای ربیعی چگونه شکل گرفت؟

در واقع قبل از اینکه به عنوان نویسنده به پروژه اضافه شوم، آقای ربیعی هشت ماه به پژوهش و تحقیقات فیلمنامه پرداخته و طرحی ارائه داده بودند. همچنین از گذشته یک سابقه دوستی کوتاهی با امیر عباس داشتم. لذا پس از تصویب طرح قرار ملاقاتی در حوزه گذاشته شد و به واسطه آشنایی قبلی و معرفی از سوی سازمان سینمایی سوره، همکاری به شکل رسمی در این کار انجام شد و در نهایت، فیلمنامه «احمد» نوشته شد.

چه مدتی صرف نگارش و باز نویسی فیلمنامه شد؟

بعد از اینکه طرح اولیه توسط آقای ربیعی به حوزه هنری ارائه شد و همکاری مان شکل گرفت، می توانم بگویم با فعالیت روزانه هشت ساعتی، حدوداً شش ماه طول کشید تا نسخه اول را انجام دهیم و بعد از آن نیز به دلایل مختلف چندین بار باز نویسی کردیم. البته همزمان با فرایند نگارش مان، پژوهش، تحقیقات مکتوب و شفاهی، دیدن مستندات و تاریخ نگاری های زلزله بم نیز انجام می گرفت.

فیلمنامه احمد بر اساس واقعیت ها نوشته شده است؟

فیلم احمد در قامت یک الگوی شاه پی رنگ، دو خط اصلی ماجرا، زلزله بم و شخصیت شهید احمد کاظمی را در خود دارد و این دو ساختار کامل فیلمنامه «احمد» را تشکیل داده اند. ماجرا از جایی شروع می شود که این دو موضوع با هم پیوند می خورند و داستان را روایت می کنند. در حوزه اقتباس چندین مدل اقتباس وجود دارد اما با توجه به این موضوع، سعی کردیم که مضمون و پیکره اصلی داستان بر واقعیت استوار باشد و از اسناد، مطالعات و افراد حاضر در زلزله بم کمک گرفته شود. البته طبیعی است که بخاطر دراماتیزه کردن داستان، برخی تغییرات نیز داشتیم اما این دگونی ها به شخصیت واقعی شهید کاظمی صدمه ای نرسانده است. در واقع می توانم بگویم که بیشتر به داستان پردازی پرداختیم تا داستان

